

De verhalen zijn van ons allemaal

WERK IN
UITVOERING

Vertel tafels en plekken in de groep voor regisserend spel zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Hun geletterde omgeving wordt niet alleen bevorderd, ook hun creatieve ontwikkeling en hun verbeeldend en constructief vermogen neemt toe. Nynke van der Wal en Nicolette Gorissen nemen ons mee in hun groepen 1-2 en laten zien hoe zij regisserend spel en verhalen vertellen rijk aanbieden en begeleiden, en hoe een vertel tafel bij een prentenboek wordt opgebouwd.

DE VERTELTADEL

Een vertel tafel is een kleine ingerichte spelsituatie waar kinderen een verhaal uit een boek, verhalend of soms informatief, kunnen spelen (Nauta, 2020). De vertel tafel kan een echte tafel zijn, maar het kan ook een koffer, mand of zandtafel zijn. Leerlingen gaan met verschillende materialen aan de slag om de vertel tafel in te richten. De leerkracht presenteert het boek, leest voor in kleine groepen en

voert gesprekken over het boek dat de volle aandacht krijgt. In kleine groepjes spelen de kinderen herhaald het verhaal uit het boek na, gaan steeds meer genieten van het verhaal en gaan het soms ook zelf lezen.

VERHALEND EN REGISSEREND SPEL

Hierbij gaat het om eigen verhalen van de spelende kinderen. Met speelgoed, playmobil, ongevormde materialen of we-

reldspelmateriaal spelen de kinderen en komen hun verhalen naar voren. De playmobilfiguren of zelfgemaakte speelpopjes krijgen rollen toebedeeld, starten scripts en rollendialogen. Wendingen en plots worden besproken en gespeeld. Verhaal lijnen worden opgebouwd, al handelend en met veel inzet van taal. De leerlingen zijn speler én regisseur.

NAAR HET EILAND

Het thema in de groep van Nynke na de zomervakantie is 'Naar het eiland'. We beginnen met de vakantie verhalen. We bekijken enkele foto's van de kinderen in de kring, in de kleine kring praten we verder en kinderen tekenen hun ervaring. Waar was je en wat kon je daar doen? Water komt veel ter sprake: in het zwembad en bij de zee. Meerdere kinderen zijn naar zee geweest, Evra zelfs naar Terschelling. Al snel gaan we boeken bekijken in de snuffelkring: boeken over vissen, krabben, andere waterdieren en boeken over boten, vloten en eilanden. De kinderen grasduinen in tweetallen, interessante bladzijden krijgen een gele post-it.

In de kring gaan we samen een eiland maken. Eerst een blauwe mat in de kring: welke dieren leven in het water en welke niet? Met Playmobil (een eiland, bootjes en waterdieren) spelen we verhaaltjes uit. De poppetjes gaan zwemmend naar het eiland of ze nemen de (roei)boot. Op het eiland spelen ze met de dieren of willen ze een schat zoeken. De materialen krijgen een plek bij een watertafel. We bespreken de komende dagen wat voor avonturen de poppetjes op het eiland beleven.

We bekijken meerdere keren een filmpje over anemoonvissen, dat spreekt tot de verbeelding: een vis die zich kan ver-

stoppen tussen giftige anemonen. We gaan vissen knippen en tekenen na het bekijken van een vissenboek. Die vissen leggen we in onze zee en we gaan ze binnenkort vangen.

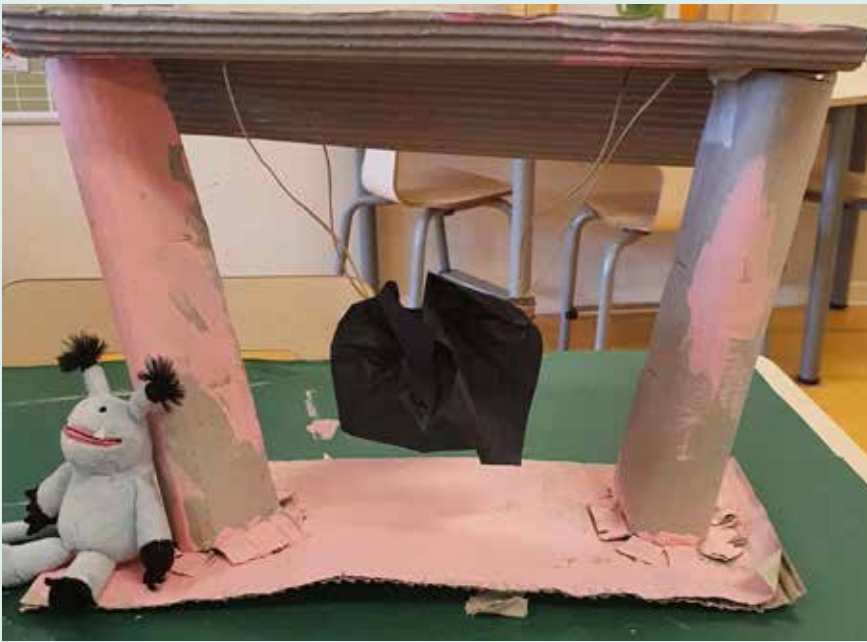
De volgende week gaan we weer verder: in de ochtend gaan we naar het strandje van Blijburg om schelpen te zoeken. Ik laat een fles aanspoelen met een boodschap van een matroos. De matroos is gestrand op een eiland en heeft honger. Hoe kunnen we die matroos helpen aan eten? Kunnen we iets maken waarmee je vissen kunt vangen? In de klas liggen afbeeldingen van hengels, bamboe-

stokken, verschillende touwen, tape en magneetstrip en paperclips. Met een paar kinderen maak ik hengels om de vissen die we vrijdag gemaakt hebben te kunnen vangen.

De kinderen zijn enthousiast. Volgende week ga ik met ze nadenken over boten en vloten, hoe kunnen we naar de matroos toe? En we gaan ons verdiepen in hoe een eiland eruitziet.

i Nynke van der Wal is leerkracht in groep 1-2 van basisschool de Archipel in Amsterdam.

SAMEN EEN VERTELTAfel MAKEN

Hoera! Ook in de groep van Nicolette gaan we na een heerlijke zomervakantie weer lekker aan de slag! We starten dit schooljaar op obs de Mient in de kleutergroepen met een behoorlijk aantal jongste kleuters. Groepsvorming, communiceren en zorgen voor elkaar zijn aandachtspunten in de eerste weken. We besluiten om van start te gaan met het herkennen van emoties en gevoelens bij onszelf en andere kinderen in de groep. Hierbij maakt Nicolette gebruik van het boek 'Het kleurenmonster'. Een duidelijk prentenboek waarin emoties en gevoelens aan kleuren gekoppeld worden. In de loop van de weken maken we een verteltafel aan de hand van het prentenboek: Het kleurenmonster gaat naar school.

Onze jongste kleuters zijn nog volop in ontwikkeling met spel. De momenten aan de verteltafel worden gebruikt om te oefenen in spelen met elkaar, communiceren met elkaar, verbreden van hun woordenschat en werken aan vertelvaardigheid.

Samen met kleine groepjes 'wandelen' we door het boek en bedenken waar het boek over zal gaan. Wanneer we onze jongste kleuters en de NT2 kinderen in kleine groepjes bij ons hebben gehad bespreken we met de 'grote' groep het gehele boek nog een keer. Daarna lezen we met elkaar het verhaal twee keer: een keer vanuit het boek zelf en daarna nog een keer aan de hand van de kamischibai (een Japans verteltheater).

Op grote vellen tekenen en schrijven we over wie het verhaal gaat, wat het probleem is en waar het zich afspeelt. Deze vellen worden bij de verteltafel opgehangen. Met de kinderen wordt een lijst gemaakt met wat er nodig is om op de verteltafel het verhaal op te bouwen.

De kinderen willen starten met de speelplaats bij de school; er moet een schommel komen, want daar zit het kleurenmonster graag op. Er worden verschillende opties besproken wat betreft materialen en er ontstaan hele gesprekken: "We maken de schommel van blokken, dat is stevig." "Dan moeten we ze vastplakken dan valt het niet om." Alle opties proberen we uit, uiteindelijk is de conclusie dat de blokken niet fijn werken en wordt er gekozen voor karton. Er wordt geëxperimenteerd met verschillende soorten karton en manieren om dit vast te maken en te verbinden.

De schommel bestaat uit twee palen en een verbindend gedeelte op de palen. In de gesprekken van de kinderen onderling wordt voortdurend gebruik gemaakt van begrippen als te hoog, te groot, kleiner, even hoog, breed en smal. Bij het bevestigen van de schommel op de verteltafel wordt er gesproken over te zwaar, ook in het midden en links en rechts worden geïntroduceerd.

Er wordt volop geëxperimenteerd met verschillende manieren om het verbindende gedeelte te bevestigen aan de palen. Wanneer de basis van de schommel staat moeten de touwen en het zit-

gedeelte gemaakt worden. Dit is duidelijk een lastig onderdeel. Het lukt maar niet om gelijke stukjes touw te knippen, de stukjes zijn ook steeds te kort, ze passen niet helemaal om het bovenste gedeelte van de schommel. "Juf, het lukt niet en de plank past er ook niet tussen." Een leerling komt helpen. Ze laat zien hoe ze de lengte van het touw meet en hoe ze het touw doormidden knipt en de stukjes precies even lang zijn. Het zitgedeelte wordt door middel van knopen aan het touw bevestigd en het eerste onderdeel voor de verteltafel is klaar!

Ook de school moet gebouwd worden. Een groepje jongens heeft het er druk mee, want de schommel is best groot en hoog. De school kan niet kleiner zijn dan de schommel, "dat is in het echt ook niet zo", zeggen ze. De kleine blokjes die gebruikt worden zijn niet handig, die vallen steeds om. Ze gaan de bouwhoek in en overleggen welke blokken dan gebruikt moeten worden. Vormen en grootte worden besproken en vergeleken. Nadat de school gebouwd is, komt er nog een mooi naambord op en worden er tafels en stoelen ingezet.

De kinderen zijn enorm betrokken, de gesprekken zijn vol met begrippen en de ervaringen enorm waardevol. Ondertussen wordt het boek door de kinderen veel gebruikt om te kijken hoe het verhaal ook alweer ging, zodat alles wat op de verteltafel gemaakt moet worden wel klopt. Kortom, we zijn nog niet klaar om het hele verhaal te spelen, maar deze ervaringen en interacties in het proces zijn nu al pareltjes!

i Nicolette Gorissen is leerkracht in groep 1-2 op obs de Mient in Nieuwe Niedorp